

BAE-HİNDİSTAN TİCARİ VE STRATEJİK İLİŞKİLERİNDE KAPSAMLI ORTAKLIK DÖNEMİ

GÖKHAN ERELİ

Körfez Çalışmaları Koordinatörü ORSAM

“

Abu Dabi Veliht Prensi ve BAE fiili lideri Muhammed bin Zayid ile Hindistan Başbakanı Narendra Modi arasında gerçekleştirilen görüşmeyle birlikte BAE ve Hindistan arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması (Comprehensive Economic Partnership Agreement - CEPA) imzalandı.

”

Körfez'in en büyük ikinci ekonomisi Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) Asya ülkeleriyle gerçekleşen ticareti çerçevesinde en önemli ortaklarından bir tanesi Hindistan'dır. Bu çerçevede geçtiğimiz haftalarda Abu Dabi Veliht Prensi ve BAE fiili lideri Muhammed bin Zayid ile Hindistan Başbakanı Narendra

Modi arasında gerçekleştirilen görüşmeyle birlikte BAE ve Hindistan arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması (Comprehensive Economic Partnership Agreement - CEPA) imzalandı. Mayıs ayından itibaren yürürlüğe girecek olan anlaşma her şeyden önce iki ülke arasında uzun süredir devam eden güçlü ekonomik ilişkilerin ve yoğun ticari bağların bir ürünü olarak değerlendirilmelidir. Bunun yanında iki ülkenin belirli stratejik yönelimler konusunda da fikir ve çıkar birliği göstermiş olmaları, ekonomik ilişkilerini geliştirmelerini ve ticari faaliyetlerini yoğunlaştırmalarını da beraberinde getirmiş ve bu ilişkilerin artırılmasını kolaylaştırmıştır.

“

İki ülke liderinin gerçekleştirdiği görüşmede vanlan anlaşmanın yanında aynı zamanda enerji, gıda güvenliği, savunma ve sağlık gibi alanlarda da iş birliği yapacağı vurgulandı. Hindistan, BAE'nin petrol-dışı sektör ticaretinde bir numaralı ortağıyken, BAE de Hindistan'ın en büyük üçüncü ticaret ortağıdır.

”

ORTAKLIK ANLAŞMASI DETAYLARI

Anlaşmayla birlikte önümüzdeki beş yıl içerisinde BAE ve Hindistan arasındaki petrol dışı sektör ticaretinin 100 milyar doları ve on bir adet hizmet (services) sektöründe ticaretin 15 milyar doları aşması beklenmektedir. Aynı zamanda iki ülke arasındaki ticaretin bu yıl içerisinde 60 milyar doları

bulması beklenmektedir. Bu çerçevede iki ülke arasında imzalanan ekonomik anlaşma, aynı zamanda Hindistan'ın da Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesi ülkeleriyle gerçekleştirdiği ilk ikili ticaret anlaşması ve 2014 yılında göreve gelen Narendra Modi'nin ilk kapsamlı ticaret anlaşması olarak değerlendirilmektedir. İki ülke liderinin gerçekleştirdiği görüşmede vanlan anlaşmanın yanında aynı zamanda enerji, gıda güvenliği, savunma ve sağlık gibi alanlarda da iş birliği yapacağı vurgulandı. Hindistan, BAE'nin petrol-dışı sektör ticaretinde bir numaralı ortağıyken, BAE de Hindistan'ın en büyük üçüncü ticaret ortağıdır. İmzalanan ekonomik ortaklık anlaşmasıyla BAE ve Hindistan'ın hâlihazırda güçlü ekonomik, ticari ve yatırım ilişkilerinin yakın zamanda gelişmesi beklenebilir.

BAE ve Hindistan'ın imzaladığı Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması, iki ülke ticaretini, ekonomik ilişkilerini ve karşılıklı yatırımları artıracak bir ortamın oluşmasını sağlayacaktır. Bu anlamda, hâlihazırda BAE'nin küresel piyasalardaki ortaklarına yönelik olarak gerçekleştirdiği petrol-dışı sektör ihracatının %15'ine yakınının Hindistan tarafından gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Konuyla ilgili olarak BAE'nin Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Thani el-Zeyoudi'nin yaptığı açıklamada, anlaşmayla birlikte BAE'den Hindistan'a ihracatı gerçekleştirilecek ürünlerin %80'inden fazlasında gümrük vergilerinin indirileceği ve iki ülkenin bu hamleyle ciddi oranda birbirlerine ekonomik fayda, piyasalara erişim ve yatırım imkânı sağlanacağı ifade edilmek-

tedir. Bakan ayrıca açıklamalarında, söz konusu anlaşmanın BAE'nin gayrisafi yurt içi hasılasını beş yıl içerisinde 8.9 milyar dolar ile %1.7 oranında büyüteceğini ifade etmiştir.

Aralıklı olarak son 12 yılın (2010-2022) verileri değerlendirildiğinde BAE ve Hindistan arasındaki ticaretin en düşük olduğu dönemlerde dahi 28 milyar dolar seviyelerinde gerçekleştiği gözlemlendiğinde, ekonomik anlaşmayla bu yıl içerisinde 60 milyar ve gelecek beş yıl içerisindeki 100 milyar dolar hedeflerinin gerçekçi hedefler olduğu görülmektedir.

TİCARİ İLİŞKİLER VE EKONOMİK BÜYÜKLÜKLER

BAE'nin GSYH'sinin BM İstatistik Bürosunun sağladığı verilere göre 2016 yılında 357.045 milyar dolar, 2017 yılında 385.605 milyar dolar, 2018'de 422.215 milyar dolar, 2019'da 417.215 milyar dolar ve 2020 yılında 358.868 milyar dolar figürlerinde seyrettiği görülmektedir. Bu aşamada, BAE'nin ekonomik kalkınma ve ekonomik kaynakların çeşitlendirilmesi hedefleri doğrultusunda petrol-dışı sektörlerin ekonomideki paylarının artırılmasını amaçlayan politikaları da Hindistan ile gerçekleştirilen anlaşmaya uygundur. Nitekim yine BM İstatistik Bürosunun sağladığı verilere göre, 2016 yılında 2.290 trilyon dolar, 2017'de 2.624 trilyon dolar, 2018'de 2.761 trilyon dolar, 2019'da 2.889 trilyon dolar ve

2020'de 2.664 trilyon dolarlık ekonomisi Hindistan'ın Körfez'de BAE ile ilişkilere özellikle Covid-19 salgınının olumsuz etkilerinin de bertaraf edilmesi gerektiği bir ortamda daha da önem verdiği görülebilir. BAE ekonomisinin de 2020-2021 döneminde %6 dolaylarında daralma yaşamasının ardından tekrardan bu eğilimi geri çevirmeye çalıştığı ortamda, Hindistan ile gerçekleştirilen ticaretin artırılması aynı zamanda BAE'nin de bu gibi çeşitli hedeflerine ulaşmasını sağlayabilecektir.

Bu çerçevede, iki ülkenin ekonomik fırsatları değerlendirdiği bir noktadan itibaren, son yıllarda gerçekleşen ticaret hacmi de iki ülkenin kapsamlı ekonomik ortaklık anlaşmasının boyutları hakkında fikir verebilecektir. Bu bağlamda 2010 yılında iki ülke arasındaki ticaret hacmi 44.493 milyar dolar, 2012 yılında 48.894 milyar dolar, 2014 yılında 28.568 milyar dolar,

2016 yılında 29.924 milyar dolar, 2018 yılında 35.913 milyar dolar ve 2020 yılında 27.956 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aralıklı olarak son 12 yılın (2010-2022) verileri değerlendirildiğinde BAE ve Hindistan arasındaki ticaretin en düşük olduğu dönemlerde dahi 28 milyar dolar seviyelerinde gerçekleştiği gözlemlendiğinde, ekonomik anlaşmayla bu yıl içerisinde 60 milyar ve gelecek beş yıl içerisindeki 100 milyar dolar hedeflerinin gerçekçi hedefler olduğu görülmektedir. BAE'nin Körfez ülkeleri içerisindeki en önemli ticaret ortaklarından Suudi Arabistan ile son yıllarda gerçekleştirdiği ticaret hacminin dahi 2016 yılında 14 milyar dolar seviyelerinde ve 2020 yılında 17 milyar dolar seviyelerinde olduğu görülmektedir. Dolayısıyla birçok gümrük tarifesi kolaylığını da beraberinde getiren Körfez-içi ticaretinin dahi daha düşük olması, BAE'nin Hindistan'a

ticari anlamda verdiği önemi gösterir niteliktedir.

ABD-Hindistan ilişkilerinin yeni bir boyutu olarak geçtiğimiz aylarda kurulan ve “Yeni QUAD” olarak lanse edilen ortaklıktır. Bu ortaklıktaysa ABD ve Hindistan’ın yanında, Ortadoğu’dan İsrail ve BAE’nin yer alması, Hindistan ve BAE’nin sadece ekonomik anlamda ortaklık kurduğunu değil, aynı zamanda ABD ile iyi ilişkiler çerçevesinde de stratejik fikir ve çıkar birliği kurduklarını da göstermektedir.

STRATEJİK/JEOPOLİTİK YÖNELİMLER

BAE ve Hindistan arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesini ve ticari ilişkilerin yoğunlaşmasını sağlayan olgulardan birisi de aynı zamanda iki ülkenin bir süredir devam ettirdiği fikir ve çıkar birliği sayesinde oluşan stratejik yönelimleridir. Bu çerçevede iki ülkenin de temelde Asya ve özellikle Ortadoğu jeopolitiği bağlamında ABD’nin önemli müttefikleri oldukları görülmektedir. Hindistan açısından bakıldığında, ABD ile ekonomik ilişkiler gerek her iki ülkenin de dünyanın en büyük birkaç ekonomisi olması sebebiyle önemliyken, stratejik ilişkilere Hindistan’ın Asya jeopolitiği içerisinde Rusya’ya, Çin’e, Japonya’ya ve Güney Kore’ye yönelik olarak politikalarında önem kazanmaktadır. Bu çerçevede, 2007 yılında

ABD tarafından Japonya ve Avustralya ile birlikte oluşturulan Dörtlü Güvenlik Diyalogu’na (Quadilateral Security Dialogue) Hindistan’da dâhildir. Asya jeopolitiğinde Çin’in stratejik ve jeopolitik anlamda dengelenmesi meselesinde Hindistan’ın belirli oranda ABD ile hareket ettiği görülmektedir. Bununla birlikte, ABD-Hindistan ilişkilerinin yeni bir boyutu olarak geçtiğimiz aylarda kurulan ve “Yeni QUAD” olarak lanse edilen ortaklıktır. Bu ortaklıktaysa ABD ve Hindistan’ın yanında, Ortadoğu’dan İsrail ve BAE’nin yer alması, Hindistan ve BAE’nin sadece ekonomik anlamda ortaklık kurduğunu değil, aynı zamanda ABD ile iyi ilişkiler çerçevesinde de stratejik fikir ve çıkar birliği kurduklarını da göstermektedir.

İki ülkenin fikir ve çıkar birliği aynı zamanda Hindistan’ın jeopolitik yönelimleriyle ilgilidir. Hindistan’ın bir süredir hayata geçirmeye çalıştığı Hindistan-Yunanistan gıda-ulaşım-enerji koridoru açısından gerek BAE ve gerekse İsrail’in sahip olduğu coğrafi konumlar ve jeopolitik anlamlar önem kazanmıştır. Her ne kadar aktif olarak hayata geçirilmesinin önünde ciddi sorunlar olsa da Hindistan ve BAE’nin bu koridora benzer şekilde stratejik yönelimlerde ortaklıklar yaptığı görülmektedir. Bunun yanında BAE’nin özellikle Hindistan’ın petrokimya, enerji, telekomünikasyon, perakende, hizmet sektörü, deniz taşımacılığı, inşaat ve altyapı iyileştirme faaliyetleri çerçevesinde önemli yatırımlar gerçekleştirmektedir. Hindistan’a gerçekleştirilen yatırımlar gerek BAE millî petrol şirketi ADNOC’un (Abu Dhabi

National Oil Company) faaliyetleri ve gerekse de BAE’nin Abu Dabi ve Dubai emirliklerine bağlı yatırım fonları aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bunun yanında BAE’de Abu Dabi ve Dubai başlıca olmak üzere birçok bölgede çalışan Hindistan vatandaşlarının sayısının neredeyse ülkenin %30’luk nüfusunu oluşturan 3,5 milyon kişiye yakın olduğu belirtilmelidir. BAE’de 3,5 milyona yakın Hindistan vatandaşının yaşadığı gerçeği de iki ülkenin ilişkilerinin sadece ekonomik/ticari ve stratejik/jeopolitik çerçevede gelişmediğini, sosyolojik boyutların da iki ülkenin ilişkilerinde önemli yer tuttuğunu göstermektedir.

Sonuç olarak bütün bu veriler göz önüne alındığında, yaklaşık 360 milyar dolarlık GSYH ile BAE’nin ve yaklaşık 2.664 trilyon dolarlık GSYH ile Hindistan’ın hâlihazırda 50 milyar dolar sınırına dayanmış olan ikili ticaretlerini kapsamlı ekonomik ortaklık anlaşmayla birlikte bir sonraki aşamaya taşıdıkları görülmektedir. İki ülkenin ticaret hedeflerinin mal ve hizmet sektörleri çerçevesinde 100 milyar dolardan fazla olması, bu anlamda Körfez içi ekonomik mücadele bağlamında BAE’nin Suudi Arabistan’a karşı elini güçlendirirken, aynı zamanda Körfez’in Asya ülkeleri nezdindeki önemini de artırmaktadır. Bu anlamda yakın dönemlerde, BAE ve Hindistan’ın ortaya koyduğu örnekten hareketle Asya ülkelerinin Körfez ülkelerine yönelik olarak ticari faaliyetlerinde artış meydana gelmesi söz konusu olabilecektir. Nitekim bu konuda Hindistan’ın en büyük ekonomik/ticari rakibinin Çin olacağı beklentisi yanlış olmayacaktır. ■